

Mozaïek Tilburg-Noord

Een buurtgericht werkplan

Ons voorstel omvat een strategie die verschillende opgaven, partijen, projecten én gebieden koppelt. De strategie leunt op drie pijlers: woningbouw en openbare ruimte, het sluiten van de energieketen en het leggen van de verbinding tussen boer en bord. Voor deze prijsvraag is een multidisciplinair team samengesteld, van Witteveen + Bos en RUIMTEVOLK.

Mozaïek Tilburg-Noord toont een kansrijk handelingsperspectief voor de toekomst van Tilburg-Noord. Na een analyse die grip geeft op de opgaven van de wijk Tilburg-Noord en de karakteristieken in beeld brengt, volgt een buurtgerichte strategie die gebruik maakt van een palet aan instrumenten en ingrepen. Ten slotte geven we voor twee verschillende buurten en impressie hoe deze strategie concreet handen en voeten kan krijgen.

Aanknopingspunten

De analyse van de wijk, de bewoners en het ommeland legt een aantal belangrijke aanknopingspunten bloot die centraal staan in onze strategie.

> Hoewel de stedenbouwkundige opzet van de wijk weinig onderscheidend vermogen brengt, is Tilburg-Noord te zien als een eilandenrijk van karakteristieke enclaves. Door hierop in te zetten kan de identiteit en veelkleurigheid in de wijk tot uiting komen. Er liggen kansen in het opwaarderen van strategisch gelegen plekken in de wijk, evenals de plekken met veel potentie, en het aanpakken van slechte plekken.

> Vanuit de lucht ziet Tilburg-Noord eruit als een groene wijk. Maar veel groen is van lage kwaliteit, of heeft nauwelijks gebruiks- of belevingswaarde. Er liggen kansen in het inzetten op goed groen. Immers, goed groen is goud waard: het ondersteunt het uitdragen van de identiteit van de enclaves in de wijk, draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid van bewoners en brengt nieuwe verbindingen met het centrum en het buitengebied tot stand.

> De woningvoorraad is eenzijdig. De wijk is grotendeels in corporatief bezit en meer dan 70% van dit bezit bestaat uit woningen met vier of meer kamers. Het ontbreekt bewoners aan mogelijkheden om in de wijk door te stromen, zowel voor jongeren als voor senioren. Het diversificeren van de woningvoorraad is een enorme kans voor de wijk. Meer variëteit in woninggroottes en -types biedt huidige inwoners kansen om door te stromen binnen de wijk, maar trekt ook nieuwe doelgroepen naar de wijk. Daarnaast ontstaan er zo kansen om verschillende blokken en buurtjes een onderscheidend karakter te geven.

> Een groot deel van de wijk heeft een warmtenet. Dit is gunstig voor de warmtetransitie, maar levert tegelijkertijd hoge lasten op voor bewoners. Daarnaast stopt de Amercentrale per 2025, wat een zoekvraag oplevert naar andere warmtebronnen. Er liggen veel verduurzamingsmogelijkheden in het isoleren van de woningen. Door dit slim aan te pakken, kan tegelijkertijd worden bijgedragen aan een diverser woningbestand.

> Het aangrenzende buitengebied kent oude linten en prachtige enclaves, maar tegelijkertijd is de landschappelijke kwaliteit niet overal goed. De wereld van 'de stad' en 'het land' leven langs elkaar heen. Door slimme verbindingen aan te gaan met de pionierende boeren die zich hier bevinden, kan

een kortere en lokalere lokale keten tot stand komen en kan tegelijkertijd de verbinding tussen Tilburg-centrum, Tilburg-Noord en landschapspark Pauwels vorm krijgen.

> Tilburg-Noord heeft weinig programma en voorzieningen in de wijk. Tegelijkertijd is het 'daily urban system' van wijkbewoners klein en zijn ze dus erg aangewezen op wat de wijk te bieden heeft. Ook geven veel inwoners blijk van een ondernemende houding. Het verbinden van de voedselproductie uit het buitengebied met voorzieningen en (educatief) programma en onderwijslijnen (Cobbenhage College) in de wijk biedt kansen om de dynamiek in de wijk te vergroten. Ook biedt dit perspectief voor het ondernemende karakter van veel wijkbewoners.

Strategie

Onze strategie zet in op een buurtgerichte aanpak met maatwerk, steunend op drie actielijnen die inspelen op de kansen, trekkracht en urgentie in de wijk:

1. woningbouw en openbare ruimte
2. energieketen sluiten
3. van boer tot bord

Wij geloven dat Tilburg-Noord gebaat is bij een sterke strategie die flexibel en veerkrachtig is. De strategie is nadrukkelijk geen blauwdruk, maar biedt ruimte om zich aan te passen aan lokale inzichten, energie en samenwerkingen. De strategie is evenmin een puur fysieke aanpak, maar bespeelt de driehoek fysieke leefomgeving, activiteiten en programma in de wijk, en organiserend vermogen.

De veerkracht van de strategie zit in het bieden van een veelheid aan passende instrumenten en ingrepen binnen de drie bovengenoemde actielijnen. Dit palet aan instrumenten bevat bijvoorbeeld het inzetten op een stad-landroute die strategische en iconische plekken vergroent en verbindt, maar ook het aanbrengen van isolerende voorzetgevels die niet alleen bijdragen aan de verduurzamingsopgave, maar ook de architectonische uitstraling van de buurt verrijken. Denk ook aan het splitsen van woningen, waardoor nieuwe, kleinere woningtypes in de wijk komen, of het plaatsen van voedselophaalpunten in de wijk waar lokale producten uit het buitengebied voor een mooi prijsje af te halen zijn.

Kortom, door dit Tilburg-Noordse palet aan ingrepen steeds op buurtniveau, met maatwerk in te zetten, kan er een heus mozaïek ontstaan in de wijk, passend bij de kansen en vragen die een specifieke locatie heeft. Om dit voor elkaar te krijgen, is 'de buurttafel' een centraal instrument binnen onze strategie. Met het palet aan instrumenten en ingrepen als leidraad, gaan bewoners, stakeholders en ketenpartners bij een buurttafel letterlijk met elkaar om tafel om tot een optimale en passende invulling voor hun buurt te komen. Aan de buurttafel wordt ook altijd besproken wie welke rol en verantwoordelijkheid wil nemen.

Maar bij het inzetten van de instrumenten en ingrepen is het toetsingskader altijd: de ingrepen moeten van waarde zijn voor de stad, wijk én inwoners van Tilburg-Noord.

Wel signaleren we duidelijk een aantal grote opgaven, die enkel in samenhang op te pakken zijn en op grotere schaal overzicht en afstemming vragen:

- het verduurzamen van de woningvoorraad

RUIMTE VOLK

- het inzetten op krachtige (fysieke) verbindingen tussen Tilburg-stad, Tilburg-Noord en het buitengebied
- het kwalitatief verdichten van de wijk en daarvoor de overmaat langs infrastructurele bundels benutten.

In Tilburg-Noord valt een aantal buurtjes op waar kansen, opgaven en initiatieven samenvallen: Vlashof-Noord en Stokhasselt-Oost. Dit zijn strategische locaties om mee te starten, die als vliegwiel kunnen werken voor de rest van de wijk.